

UDHËZIM
Nr. 2, datë 5.5.2021

**PËR KRITERET E KUALIFIKIMIT DHE KATEGORITË E DREJTIMIT TË
MJETEVE LUNDRUESE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË**

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës, neneve 102 e 401, germa “b”, të ligjit nr. 9251, datë 8.7.2004, “Kodi Detar i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, nenit 5, të ligjit nr. 10109, datë 2.4.2009, “Për administratën detare në Republikën e Shqipërisë”, nenit 4, pika 7, e ligjit nr. 127/2020, “Për regjistrimin, mënyrën e përdorimit dhe kontrollin e mjeteve lundruese turistike dhe të argëtimit”,

UDHËZOJ:

Neni 1
Qëllimi

Ky udhëzim ka si qëllim të rregullojë procedurat e trajnimit dhe testimit të kandidatëve për t'u pajisur me dëshmi aftësie për drejtimin e mjeteve lundruese për qëllime turistike dhe argëtim sipas kategorive dhe zonave të lundrimit, kriteret që duhet të plotësojnë qendrat e trajnimit dhe metodikat trajnuese teorike dhe praktike që do të përdoren.

Neni 2
Përkufizime

Në zbatim të këtij udhëzimi përdoren termat e mëposhtëm:

1. *Mjetet lundruese për qëllime turistike dhe argëtim* – janë mjetet sipas përcaktimit në legjislacionin në fuqi për aktivitetet e turizmit detar, me tonazh nën 500 GT që kanë një fuqi të përgjithshme të motorit ose të motorëve të marrë së bashku më të lartë se 30 *kw* ose 40.8 KF, të klasifikuara si të tilla nga Regjistri Detar Shqiptar ose nga institucionet korresponduese të shteteve të tjera, që përdoren për qëllime turistike dhe argëtimi.

2. *Dëshmi aftësie* – certifikatë profesionale për drejtimin e mjeteve lundruese për qëllime turistike dhe argëtim sipas kategorive dhe zonave të lundrimit të përcaktuara në këtë udhëzim.

3. *Qendër trajnimi* – subjekt i licencuar nga autoritetet e licencimit për trajnimin e kandidatëve sipas kriterëve të përcaktuar në licencë dhe kriterëve specifike të përcaktuara në legjislacionin ndërkombëtar detar.

4. *Certifikatë trajnimi* – certifikatë e lëshuar nga Qendra e Trajnimit mbas përfundimit të trajnimit teorik dhe praktik.

Neni 3
Qendrat e trajnimit dhe kriteret e veprimtarisë

1. Qendrat e trajnimit duhet të plotësojnë kriteret teknike dhe profesionale të përcaktuara në këtë udhëzim.

2. Qendrat e trajnimit zhvillojnë veprimtari trajnuese, instruktuese për formimin e drejtuesve të mjeteve të tjera të vogla lundruese, sipas përcaktimeve të licencës.
3. Qendrat e trajnimit që zhvillojnë veprimtari trajnuese për pajisjen e kandidatëve me dëshmi aftësie të kategorive “C” dhe “D”, të përcaktuara në këtë rregullore, përveç përcaktimeve në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, duhet të plotësojnë edhe kriteret bazë për trajnimin dhe certifikimin e detarëve, të përcaktuara në Konventën Ndërkombëtare Detare STCW.

Neni 4

Qendrat e trajnimit për dëshmi aftësie kategoritë “A” dhe “B”

1. Qendrat e trajnimit që zhvillojnë veprimtari trajnuese për pajisjen e kandidatëve me dëshmi aftësie të kategorive “A” dhe “B”, të përcaktuara në këtë udhëzim, duhet të kenë:

- a) Ambiente funksionale, ku përfshihen:
 - i. një klasë me ambient të mjaftueshëm dhe funksional, të ndarë nga zyrat e tjera ose nga zyra e pritjes së publikut. Klasa duhet të ketë ndriçim dhe ventilim të mjaftueshëm, si dhe mjetet e nevojshme për mbrojtjen nga zjarri (MNZ);
 - ii. ambient hidrosanitar sipas rregullave në fuqi dhe me ujë të vazhdueshëm, brenda ambientit të qendrës së trajnimit;
 - iii. një tavolinë për mësuesin e teorisë;
 - iv. një tabelë shkrimi, prej dërrase ose xhami, me përmasa minimale 1.1m x 0.8 m;
 - v. tavolina dhe ndenjëse të përshtatshme, të vendosura në distancë të përshtatshme.
- b) Materialet didaktike për mësimet e teorisë dhe praktikës ku përfshihen:
 - i. manuali i trajnimit teorik ku të jenë të përfshira temat e trajnimit, të ilustruara me figura shpjeguese;
 - ii. një seri tabelash me sinjale detare (dritat, bovat, fenerët dhe shenja të tjera);
 - iii. maket të një mjeti të vogël lundrues me të gjitha pajisjet e nevojshme të tij;
 - iv. kutia e ndihmës së shpejtë;
 - v. mjetet fikse të zjarrit;
 - vi. mjetet e shpëtimit të jetës në det;
 - vii. mjeti i vogël lundrues i pajisur me dokumentacion të vlefshëm.

Neni 5

Qendrat e trajnimit për dëshmi aftësie kategoritë “C” dhe “D”

Qendrat e trajnimit që zhvillojnë veprimtari trajnuese për pajisjen e kandidatëve me dëshmi aftësie të kategorisë “C” dhe “D”, përveç përcaktimeve në pikat “a” dhe “b”, të nenit 4, duhet të jenë të pajisura edhe me:

- a) ambiente të dedikuara për zhvillimin e praktikës;
- b) aparatura navigacionale (radar, busulla, radio, naftex, AIS etj.) për qëllim trajnimi;
- c) harta detare me shkallë të ndryshme.

Neni 6

Dokumentet që administrohen nga qendrat e trajnimit

1. Licenca e veprimtarisë për qendrat e trajnimit, të marrë nga QKB-ja.

2. Dokumenti i identifikimit të titullarit të licencës dhe trajnuesit/trajnuesve.
3. Manuali i trajnimit teorik.
4. Rregullorja për funksionimin e Qendrës së Trajnimit ku janë përcaktuar:
 - a) orari ditor dhe ditët e veprimtarisë;
 - b) orët e zhvillimit të seancave të teorisë dhe praktikës;
 - c) detyrat dhe të drejtat e personelit;
 - d) detyrat dhe të drejtat e kandidatit;
 - e) kushtet e marrëveshjes me kandidatin dhe përcaktimi i tarifave të shërbimit.
5. Dokumentacioni i mjetit detar që do të përdoret për ushtrimin e praktikës. Nëse mjeti është marrë me qira, kontrata e marrjes me qira.
6. Dëshmitë e aftësisë profesionale të trajnuesit të teorisë dhe të praktikës, vërtetuar me CV-në personale, trajnime, certifikime.
7. Kontratat e punësimit (të lidhur midis titullarit të licencës dhe trajnuesit).
8. Regjistri i kandidatëve që trajnohen për drejtues mjeti të vogël lundrues.

Neni 7

Trajnerët e teorisë dhe të praktikës

1. Qendrat e trajnimit duhet të kenë të paktën një trajner për teorinë dhe praktikën.
2. Trajnerët e teorisë dhe praktikës duhet të jenë të pajisur me dëshmi të aftësive profesionale në fushën e detarisë, vërtetuar me CV-në personale, trajnime, certifikime.

Neni 8

Procedura e për dhënien e lejes për ushtrimin e veprimtarisë së qendrave të trajnimit

1. Pas dorëzimit nga Qendra e Trajnimit të dokumenteve të përcaktuara në nenin 6, të këtij udhëzimi, DPD-ja, ka afat 30 ditë për të kryer verifikimet e nevojshme mbi plotësimin e kriterëve teknike dhe profesionale të Qendrës së Trajnimit për të ushtruar veprimtarinë sipas përcaktimeve të licencës. Verifikimi bëhet nga një Komision i ngritur nga drejtori i përgjithshëm i DPD-së, i cili ka në përbërje jo më pak se tre anëtarë.
2. Në përfundim, Komisioni harton procesverbalin e verifikimit ku do të përshkruhet qartë nëse Qendra e Trajnimit i plotëson ose jo kriterëve teknike dhe profesionale dhe të listojë mangësitë nëse ka.
3. Mbi bazën e licencës dhe të procesverbalit “Mbi verifikimin e kushteve për Qendrën e Trajnimit”, drejtori i përgjithshëm i DPD-së miraton ose refuzon kërkesën e qendrës për ushtrimin e aktivitetit.

Neni 9

Vendndodhja dhe transferimi

1. Qendra e Trajnimit duhet të afishojë në selinë e saj, ditët dhe orët e punës për mësimet teorike dhe praktike. Ndryshimi i vendndodhjes së Qendrës së Trajnimit bëhet duke paraqitur kërkesë me shkrim pranë DPD-së, 30 ditë përpara se të bëhet transferimi. Ndryshim i vendndodhjes së Qendrës së Trajnimit bëhet sipas ndryshimeve që bëhen në licencën e zhvillimit të veprimtarisë në QKB.

2. Në rast ndryshimi të vendndodhjes së aktivitetit të Qendrës së Trajnimit, pa bërë ndryshimet në QKB dhe pa u verifikuar nga DPD-ja aktiviteti i Qendrës së Trajnimit pezullohet për një periudhë nga një deri në tre muaj.

Neni 10

Regjistrimi i kandidatëve

1. Regjistrimi i personave të interesuar për t'u pajisur me dëshmi aftësie bëhet në qendrat e trajnimit.

2. Kandidati i interesuar për t'u pajisur me dëshmi aftësie, duhet:

- a) të plotësojnë kërkesat e moshës minimale të lejuar;
- b) të paraqesë vërtetim mbi gjendjen shëndetësore sipas kategorisë që trajnohet;
- c) dokument identifikimi të vlefshëm;
- d) katër fotografi të nxjerra jo më vonë se 6 muaj përpara.

Neni 11

Regjistrimi i kandidatëve me nënshtetësi të huaj

1. Të gjithë personat e interesuar, që nuk janë shtetas shqiptarë, por që kanë leje qëndrimi në Republikën e Shqipërisë apo dokument tjetër identifikues lëshuar nga autoritetet shqiptare mund të pajisen me dëshmi aftësie, pasi të paraqesin dokumentet e përcaktuara në nenin 10, të kësaj rregulloreje.

2. Rregullat e përgatitjes dhe të testimit për të marrë dëshmi aftësie të mjetit lundruar për këta persona janë të njëjta si për shtetasit shqiptarë.

3. Në testimin e njohurive teorike dhe praktike, për pajisje me dëshmi aftësie, personi i interesuar ka të drejtë të asistohet me përkthyes të zgjedhur prej tij.

Neni 12

Paraqitja e kandidatëve për testim teorik dhe praktik

1. Testimi teorik dhe praktik zhvillohet në kohën dhe vendin e caktuar nga Drejtoria e Përgjithshme Detare.

2. Qendrat e trajnimit, 24 orë para, depozitojnë pranë Drejtorisë e Përgjithshme Detare listën me kandidatët që kanë mbaruar trajnimin dhe do të testohen, duke përcaktuar llojin e testimit sipas kategorive të përcaktuara në këtë rregullore.

3. Njoftimet për trajnim do të protokollohen në protokollin e Drejtorisë.

4. Kandidatët që paraqiten për testim duhet të jenë të pajisur me mjet identifikues.

Neni 13

Përcaktimi i zonave të lundrimit

1. Në zbatim të këtij udhëzimi, zonat e lundrimit për mjetet e tjera të vogla lundruese do të ndahen në:

- a) zona e lundrimit I – mbulon lundrimin në det, mbi 6 milje nga bregu;

- b) zona e lundrimit II – mbulon lundrimin në det, por jo më shumë se 6 milje nga bregu;
- c) zona e lundrimit III – mbulon lundrimin në det, por jo më shumë se 3 milje nga bregu;
- d) zona e lundrimit IV – mbulon lundrimin në det, lumenj dhe liqene në distancë jo më të madhe se 1 milje nga bregu.

Neni 14

Kategoritë e dëshmive të aftësisë

1. Në zbatim të këtij udhëzimi, kategoritë e dëshmive të aftësisë për mjetet e tjera të vogla lundruese do të ndahen në:

- a) dëshmia e aftësisë kategoria “A” – zona e lundrimit “IV”;
- b) dëshmia e aftësisë kategoria “B” – zonat e lundrimit “III” dhe “IV”;
- c) dëshmia e aftësisë kategoria “C” – zonat e lundrimit “II”, “III” dhe “IV”;
- d) dëshmia e aftësisë kategoria “D” – zonat e lundrimit “I”, “II”, “III” dhe “IV”.

Neni 15

Dëshmia e aftësisë kategoria “A” dhe kriteret e veçanta

1. Kjo dëshmi i lëshohet një personi i cili mund të drejtojë një mjetet tjetër të vogël lundrues me largim deri 1 milje nga bregu dhe që lejohet të lundrojnë në zonën IV të lundrimit; dhe:

- a) është mbi 16 vjeç;
- b) ka përfunduar kursin e trajnimit në një nga qendrat e trajnimit sipas shtojcës përkatëse të përcaktuar në këtë udhëzim;
- c) paraqet një raport shëndetësor “i aftë për punë”;
- d) kalon me sukses testimin teorik dhe praktik të përcaktuar në këtë rregullore.

2. Kjo dëshmi aftësie lëshohet më afat vlefshmërie 5 vjet me të drejtë rinovimi shoqëruar me raport mjekësor “i aftë për punë”.

Neni 16

Dëshmia e aftësisë kategoria “B” dhe kriteret e veçanta

1. Kjo dëshmi i lëshohet një personi, i cili mund të drejtojë një mjetet tjetër të vogël lundrues me largim deri 3 milje nga bregu dhe që lejohet të lundrojnë në zonën III të lundrimit dhe duhet të plotësojë këto kriteret të veçanta:

- a) është mbi 16 vjeç;
- b) ka përfunduar kursin e trajnimit në një nga qendrat e trajnimit sipas shtojcës përkatëse të përcaktuar në këtë udhëzim;
- c) paraqet një raport shëndetësor “i aftë për punë”;
- d) kalon me sukses testimin teorik dhe praktik të përcaktuar në këtë rregullore.

Mbajtësit e dëshmisë së aftësisë kategoria “A” për të paktën tre vjet, pasi të ketë kaluar me sukses vetëm testimin teorik për këtë lloj kategorie.

2. Kjo dëshmi aftësie lëshohet më afat vlefshmërie 5 vjet, me të drejtë rinovimi, shoqëruar me një raport mjekësor “i aftë për punë”.

Neni 17

Dëshmia e aftësisë kategoria “C” dhe kriteret e veçanta

1. Kjo dëshmi i lëshohet një personi, i cili mund të drejtojë një mjet tjetër të vogël lundruar me largim deri 6 milje nga bregu dhe që lejohet të lundrojë në zonën II të lundrimit duhet të plotësojë këto kriteret të veçanta:

a) është mbi 18 vjeç;

b) ka përfunduar kursin e trajnimit në një nga qendrat e trajnimit sipas shtojcës përkatëse të përcaktuar në këtë udhëzim;

c) paraqet një raport mjekësor “i aftë për punë”;

d) kalon me sukses testimin teorik dhe praktik; ose

Personat e pajisur me dëshmi aftësie për kategorinë “B” prej të paktën tre vjet, mund të pajisen me dëshmi aftësi të kategorisë “C” nëse do të kalojnë me sukses vetëm testimin teorik sipas kësaj kategorie.

2. Kjo dëshmi aftësie lëshohet më afat vlefshmërie 5 vjet me të drejtë rinovimi, duke paraqitur raport të gjendjes shëndetësore kryesisht për shikimin dhe dëgjimin.

Neni 18

Dëshmia e aftësisë kategoria “D” dhe kriteret e veçanta

1. Kjo dëshmi i lëshohet një personi, i cili mund të drejtojë një mjet tjetër të vogël lundruar me largim deri 12 milje nga bregu dhe që lejohet të lundrojë në zonën I të lundrimit duhet të plotësojë këto kriteret të veçanta:

a) është mbi 18 vjeç;

b) ka përfunduar kursin e trajnimit në një nga qendrat e trajnimit sipas shtojcës përkatëse të përcaktuar në këtë udhëzim;

c) është i aftë nga ana shëndetësore kryesisht për shikimin dhe dëgjimin;

d) kalon me sukses testimin teorik dhe praktik të përcaktuar në këtë udhëzim; ose

Personat e pajisur me dëshmi aftësie për kategorinë “C” prej të paktën tre vjet, mund të pajisen me dëshmi aftësi të kategorisë “D” nëse do të kalojnë me sukses vetëm testimin teorik sipas kësaj kategorie.

2. Kjo dëshmi aftësie lëshohet më afat vlefshmërie 5 vjet me të drejtë rinovimi, duke paraqitur raport të gjendjes shëndetësore kryesisht për shikimin dhe dëgjimin.

Neni 19

E drejta për tu pajisur me dëshmi aftësie kategoritë “A” dhe “B”

1. I lind e drejta të pajiset me dëshmi aftësie të kategorive “A” dhe “B”, pa qenë nevoja të kryejë kurset e trajnimit të përcaktuara në këtë udhëzim çdo personi, që:

a) ka kryer arsimin e lartë *Bachelor* dega navigacion ose inxhinieri detare; është i aftë nga ana shëndetësore për “punë”; ose

b) zotëron certifikatë kompetence II/1 ose II/2 ose II/3, sipas kodit STCW; ose;

c) zotëron certifikatë të tipit II/5, III/1, III/2, III/3, sipas kodit STCW; është i aftë nga ana shëndetësore për “punë”, kalon me sukses vetëm testimin teorik të përcaktuar për këtë kategori.

2. Pajisja me dëshmi aftësie e personave që plotësojnë kriteret e pikave “a” dhe “b”, të këtij neni, do të bëhet nga Sektori i Regjistrimit të Mjeteve të Vogla Lundruese dhe Detarëve pasi të jetë grumbulluar dokumentacioni i kërkuar në këto pika.

Neni 20

E drejta për t'u pajisur me dëshmi aftësie kategoria “C”

1. I lind e drejta të pajiset me dëshmi aftësie të kategorisë “C”, pa qenë nevoja të kryejë kurset e trajnimit të përcaktuara në këtë udhëzim, çdo personi, që:

a) ka kryer arsimin e lartë *Bachelor* dega navigacion, është i aftë nga ana shëndetësore për “punë”, ka të paktën 3 muaj eksperiencë lundrimore, kalon me sukses vetëm testin teorik sipas kësaj kategorie; ose

b) zotëron certifikatë kompetence II/1 ose II/2 ose II/3, sipas kodit STCW; ose

c) zotëron certifikatë të tipit II/5, III/1, III/2, III/3, sipas kodit STCW, është i aftë nga ana shëndetësore për “punë”, ka të paktën 12 muaj eksperiencë lundrimore, kalon me sukses vetëm testin teorik sipas kësaj kategorie; ose

d) ka të paktën 24 muaj eksperiencë lundrimi në anije përfshirë anijet e peshkim dhe anijet e shërbimeve portuale; kalon me sukses vetëm testin teorik sipas kësaj kategorie.

2. Pajisja me dëshmi aftësie e personave që plotësojnë kriteret e pikave “a” dhe “b”, të këtij neni, do të bëhet nga Sektori i Regjistrimit të Mjeteve të Vogla Lundruese dhe Detarëve pasi të jetë grumbulluar dokumentacioni i kërkuar në këto pika.

Neni 21

E drejta për tu pajisur me dëshmi aftësie kategoria “D”

1. I lind e drejta të pajiset me dëshmi aftësie të kategorisë “D”, pa qenë nevoja të kryejë kurset e trajnimit të përcaktuara në këtë udhëzim çdo personi, që:

a) ka kryer arsimin e lartë dega navigacion, është i aftë nga ana shëndetësore kryesisht për shikimin dhe dëgjimin, ka të paktën 6 muaj eksperiencë lundrimore; ose

b) zotëron certifikatë kompetence II/1 ose II/2, sipas kodit STCW; ose

c) zotëron certifikatë të tipit II/3, II/5, III/1, III/2, sipas kodit STCW, është i aftë nga ana shëndetësore kryesisht për shikimin dhe dëgjimin, ka të paktën 24 muaj eksperiencë lundrimore. Kalon me sukses vetëm testin teorik sipas kësaj kategorie; ose

d) ka të paktën 36 muaj eksperiencë lundrimi në anije përfshirë anijet e peshkimit dhe anijet e shërbimeve portuale, kalon me sukses vetëm testin teorik sipas kësaj kategorie.

2. Pajisja me dëshmi aftësie e personave që plotësojnë kriteret e pikave “a” dhe “b”, të këtij neni, do të bëhet nga Sektori i Regjistrimit të Mjeteve të Vogla Lundruese dhe Detarëve pasi të jetë grumbulluar dokumentacioni i kërkuar në këto pika.

Neni 22

Komisioni i Testimit

1. Testimi i personave që i plotësojnë kriteret e nevojshme bëhet nga Komisioni i Testimit.

2. Përbërja dhe afati i funksionimit të Komisionit të Testimit përcaktohet me urdhër të drejtorit të përgjithshëm të Drejtorisë së Përgjithshme Detare.

3. Për kategori të veçanta të dëshmise të aftësisë, komisionet e testimit mund të jenë të veçanta. Komisioni i Testimit përbëhet nga tre anëtarë, një prej të cilëve do të jetë kryetar i Komisionit. Kryetari i Komisionit duhet të ketë njohuri dhe eksperiencë praktike në fushën e detarisë.

4. Në raste të veçanta, Komisioni i Testimit mund të kryejë funksionin e tij edhe nëse përbëhet nga të paktën dy anëtarë.

5. Komisioni i Testimit formulon dhe miraton testet e testimit teorik për kandidatët. Për formulimin e testit teorik, Komisioni do të bazohet në identifikimin e të gjitha njohurive që përmbajnë manualët e trajnimit sipas kategorive të përcaktuara në këtë udhëzim.

6. Formularët e testimit, për kategori të ndryshme, përpilohen në të paktën tri variante të ndryshme.

7. Në formularët e testimit, që nuk janë në formë elektronike, duhet të identifikohet me shkrim dore nga vetë kandidati, data e testimit, emri/mbiemri i personit që testohet, numri personal i identifikimit dhe nënshkrimi i tij në të gjitha fletët e testit.

8. Kandidati do të konsiderohet kalues në testin teorik nëse plotëson të paktën 70% të testit ose grumbullon 70% të pikëve të përcaktuara në test.

9. Kandidati do të konsiderohet kalues në testin praktik në gjykimin profesional të anëtarit/ve të Komisionit.

Neni 23

Procedurat e testimit

1. Testimi teorik i kandidatëve do të mbikëqyret nga Komisioni i Testimit.

2. Testimi praktik kryhet në det me mjetin e vogël lundrues të Qendrës së Trajnimit, nën mbikëqyrjen e të paktën njërit prej anëtarëve të Komisionit.

3. Vetëm kandidatët që përfundojnë me sukses testimin teorik kanë të drejtë të kryejnë testimin e praktikës në det.

4. Vetëm kandidatët, të cilët përfundojnë me sukses testimin teorik dhe praktik, kanë të drejtë të pajisen më dëshmi aftësie për drejtimin e mjeteve të tjera të vogla lundruese, sipas kategorisë së testimit.

5. Kandidatët, të cilët rezultojnë jokalues në njërin nga testimet, kanë të drejtë që të rritestohen. Ritestimi do të kryhet vetëm për llojin e testimit që kandidati ka rezultuar jokalues. Afati kohor për ritestim nuk duhet të jetë më vonë se dy muaj.

6. Në përfundim të testimit teorik dhe praktik, Komisioni i Testimit përpilon një procesverbal në tri kopje ku duhet të identifikohet:

- a) data kur është kryer testimi;
- b) Qendra e Trajnimit ku kandidati është trajnuar;
- c) lista rendore e kandidatëve që kanë kaluar me sukses testimin teorik dhe praktik;
- d) kategoria e dëshmisë së aftësisë që do të lëshohet për çdo kandidat.

7. Procesverbali do të firmoset nga anëtarët e Komisionit dhe do të protokollohet në protokollin e Drejtorisë.

Neni 24
Certifikata e trajnimit

1. Certifikata e trajnimit duhet të përpilohet në gjuhën shqipe dhe/ose angleze nga Qendra e Trajnimit dhe do t'i lëshohet personit të trajnuar mbasi të ketë kaluar me sukses testimin teorik dhe praktik dhe do të jetë e firmosur nga administratori i shoqërisë trajnuese dhe me vulën përkatëse të shoqërisë.

2. Në certifikatën e trajnimit, duhet të identifikohen:

- a) logoja e shoqërisë trajnuese;
- b) numri i certifikatës;
- c) lloji i trajnimit sipas kategorive;
- d) numri i regjistrit;
- e) gjeneralitetet e personit të certifikuar, numri i kartës së identitetit/pasaportës;
- f) fotografi e personit të certifikuar;
- g) periudha kohore e trajnimit... nga data... deri datë;
- h) titulli/përmbajtja e trajnimit të kryer;
- i) vendi ku është kryer trajnimi;
- j) administratori, firma, vula;
- k) adresa e Qendrës së Trajnimit dhe kontaktet telefonike.

Neni 25
Dëshmia e aftësisë

1. Dëshmia e aftësisë sipas kategorive të përcaktuara në këtë udhëzim do të lëshohet nga Sektori i Regjistrit të Mjeteve të Vogla Lundruese dhe Detarëve.

2. Dëshmia e aftësisë do të përpilohet në gjuhën shqipe dhe angleze.

3. Format i dëshmisë së aftësisë do të jetë sipas përcaktimit në shtojcën 5, të këtij udhëzimi.

4. Dëshmia e aftësisë do të mbajë firmën dhe vulën e përgjegjësit të Sektorit të Regjistrit të Mjeteve të Vogla Lundruese dhe Detarëve.

5. Procedurat që duhet të ndjekë kandidati fitues për t'u pajisur me dëshmi aftësie do të bëhen nëpërmjet portalit *online* e-Albania të Drejtorisë së Përgjithshme Detare.

Neni 26
Grumbullimi i dokumentacionit të testimit

Komisioni i testimit duhet të krijojë dosje të veçanta për secilën shoqëri trajnimi dhe do të grumbullojë dokumentacionin e mëposhtëm:

- a) njoftimin për testim nga shoqëria e trajnimit;
- b) një kopje të procesverbalit të testimit për secilën shoqëri trajnimi;
- c) testet e plotësuara dhe të korrigjuara të personave të testuar;
- d) fotokopje e firmosur e certifikatës së trajnimit të çdo personi të testuar.

Neni 27

E drejta që lind nga dëshmia e aftësisë për qëllime ekonomike sipas kategorisë

1. Çdo person, që zotëron një dëshmi aftësie të vlefshme sipas kategorisë “C”, i lejohej:
 - a) të drejtojë një mjet detar për transportin e brendshëm dhe turistik të pasagjerëve:
 - i. në zonat e lundrimit “III” dhe “IV”;
 - ii. numri i pasagjerëve nuk është më shumë se 100 pasagjerë;
 - b) të drejtojë një anije peshkimi që përdor trata dhe peshkim selektiv;
 - i. në zonat e lundrimit “II”, “III” dhe “IV”;
 - c) të drejtojë një mjet lundrues për shërbimet portuale.
2. Çdo person që zotëron një dëshmi aftësie të vlefshme sipas kategorisë “D”, i lejohej:
 - a) të drejtojë një mjet detar për transportin e brendshëm dhe turistik të pasagjerëve:
 - i. në zonat e lundrimit “II”, “III” dhe “IV”;
 - ii. numri i pasagjerëve mund të jetë më shumë se 100 pasagjerë;
 - iii. mjeti lundrues nuk është më shumë se 500 GT;
 - b) të drejtojë një anije peshkimi që përdor trata dhe peshkim selektiv.
 - i. në zonat e lundrimit “II”, “III” dhe “IV”;
 - c) të drejtojë një mjet lundrues për shërbimet portuale.

Neni 28

Dëshmitë e aftësisë “Skipper”

1. Dëshmitë e aftësisë “Skipper” lëshuar përpara hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi do të vlerësohen dhe do të konvertohen në dëshmi aftësie të kategorisë “B”.
2. Konvertimi i dëshmisë do të kryhet pranë Zyrës së Regjistrimit të Mjeteve të Vogla dhe Detarëve, duke dorëzuar dëshminë “Skipper”.
3. Dëshmitë e aftësisë “Skipper”, të grumbulluara mbas konvertimit, do të administrohen nga Zyra e Regjistrimit të Mjeteve të Vogla dhe Detarëve, sipas procedurave të nxjerra nga DPD-ja.

Neni 29

Anijet turistike të tipit jahte dhe kroçera

1. Ekuipazhi i anijeve turistike, me fuqi motorike më të madhe se 40.8 KF dhe deri në 500 GRT dhe që kryejnë lundrime mbi 12 milje detare nga bregu për qëllime ekonomike, duhet të certifikohet sipas parashikimeve të Konventës STCW Manila 2010.
2. Drejtuesit e anijeve turistike, me fuqi motorike më të madhe se 40.8 KF dhe deri në 500 GRT dhe që kryejnë lundrime mbi 12 milje detare nga bregu, por jo për qëllime ekonomike duhet të jenë të pajisur me dëshmi aftësie kategoria “D”.

Neni 30

Auditim dhe inspektimi i qendrave të trajnimit

1. Qendrat e trajnimit auditohen nga Drejtoria e Përgjithshme Detare.

2. Auditimi i qendrave të trajnimit realizohet për një periudhë jo më pak se një herë në vit.
3. Drejtorja e Përgjithshme Detare mund të auditojë qendrat e trajnimit pas një njoftimi paraprak jo më pak se tri ditë kalendarike.
4. Drejtorja e Përgjithshme Detare përcakton procedurat e auditimit të qendrave të trajnimit.
5. Me qëllim zbatimin e kritereve të kualifikimit të kryerjes së trajnimeve nga qendrat e trajnimit, Drejtorja e Përgjithshme Detare mund të bëjë inspektime të menjëhershme dhe pa paralajmërim të këtyre qendrave trajnuse.

Neni 31

Pezullimi i dëshmisë të aftësisë

1. Drejtorja e Përgjithshme Detare ka të drejtë të pezullojë dëshminë e aftësisë në rast se zotëruesi i dëshmisë i saj:
 - a) drejton një mjet detar në kundërshtim me parashikimet e këtij udhëzimi;
 - b) nuk zbaton urdhrat, udhëzimet dhe instruksionet e Kapitenerisë së Portit;
 - c) nuk zbaton rregullat e lundrimit dhe parandalimit të përplasjeve;
 - d) nuk njofton Kapitenerinë e Portit në rast se shkakton ndotje detare;
 - e) nuk respekton regjimin e lundrimit në lidhje me distancën e lejuar nga bregu;
 - f) drejton një mjet në gjendje të dehur ose nën efektin e lëndëve narkotike;
 - g) nuk është i aftë nga ana shëndetësore.
2. Pezullimi i dëshmisë së aftësisë, për rastet e shkeljeve të përmendura në pikën 1, të këtij neni, mund të aplikohen për një periudhë nga një muaj deri në një vit.

Neni 32

Masat administrative ndaj qendrave të trajnimit

1. Për qendrat e trajnimit, të cilat kryejnë aktivitetin e tyre në kundërshtim me parashikimet e këtij udhëzimi edhe pas njoftimit nga Drejtorja e Përgjithshme Detare, në mënyrë të përshkallëzuar, merren këto masa administrative:
 - a) paralajmërim për pezullim aktiviteti;
 - b) pezullim aktiviteti deri në gjashtë muaj;
 - c) pezullim i aktivitetit të trajnimit deri në dy vjet.
2. Masat administrative, të parashikuara në pikën 1, të këtij neni, vendosen nga Drejtorja e Përgjithshme Detare.
3. Menjëherë pas dhënies së masës, Drejtorja e Përgjithshme Detare informon me shkrim ministrin përgjegjës për transportin për llojin, shkaqet dhe provat e evidentuara për vendosjen e masës ndaj Qendrës së Trajnimit.

Neni 33

Dispozitat transitorë dhe të fundit

1. Dëshmitë e aftësisë “Skipper” do të lëshohen në formatin ekzistues për një afat jo më shumë se një vit me hyrjen në fuqi të këtij udhëzimi.

2. Drejtoria e Përgjithshme Detare, me hyrjen në fuqi të udhëzimit, duhet të marrë masa për zbatimin e tij.

Ky udhëzim hyn në fuqi me botimin në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË
Belinda Balluku

SHTOJCË 1
PROGRAMI I TRAJNIMIT PËR DËSHMITË E AFTËSISË KATEGORIA “A”

1. Njohuritë mbi lundrimin e sigurt me mjetin *jet ski* ku të përfshihet, familjarizimi i personave që trajnohen me mjetin nëpërmjet leximit të manualit të përdorimit mbi funksionimin dhe përdorimin e tij.

2. Njohuritë mbi procedurat e ndezjes dhe fikjes së motorit.

3. Njohuritë mbi rregullat e përdorimit të mjetit, rregullat për parandalimin e aksidenteve detare, njohuri mbi kufizimet detare dhe plazheve publike e private, njohuri mbi përdorimin e mjeteve të shpëtimit (xhaketonit të shpëtimit).

SHTOJCË 2
PROGRAMI I TRAJNIMIT PËR DËSHMITË E AFTËSISË KATEGORIA “B”

1. Manuali i trajnimit për t'u pajisur me dëshmi aftësie, për mjetet e vogla lundruese kategoria “B”, duhet të përfshijë temat e mëposhtëm:

I. informacion të përgjithshëm mbi detarinë dhe mbi funksionimin e institucioneve shtetërore që merren me veprimtaritë detare;

II. njohuritë mbi lundrimet bregdetare, përgatitja e mjetit për lundrim, përcaktimet e kurseve të lundrimit, shmangien e rreziqeve detare, parashikimi i motit etj.;

III. njohuritë mbi lundrimin e sigurt, përdorimi i mjeteve të shpëtimit, mjeteve zjarrfikëse, dhënia e ndihmës së parë, sinjalet e rrezikut, përdorimin e mjeteve të komunikimit, lundrimi në kohë të keqe dhe me pamje të kufizuar;

IV. njohuritë e përgjithshme mbi verifikimin e gjendjes fizike të mjetit, akostim-çakostimin e mjetit me qiç, bord, kalimi në kanale dhe zona të kufizuara, bovat orientuese, dritat e lundrimit, orientimi astronomik në vija të përgjithshme;

V. njohuritë mbi veprimet që duhet të ndërmerren në raste të emergjencës, si: zjarr në mjet, rënie në cekëtinë, përplasje etj.;

VI. njohuritë mbi mirëmbajtjen e mjetit, përgjegjësitë për ndotjet detare dhe detyrimi për parandalimin e ndotjeve detare.

2. Programi trajnues duhet të përfshijë trajnimin teorik dhe praktik të kandidatëve.

SHTOJCË 3
PROGRAMI I TRAJNIMIT PËR DËSHMITË E AFTËSISË KATEGORIA “C”

	FUSHA E TRAJNIMIT	ORËT	
		Trajnim teorik	Trajnim praktik
1	LUNDRIM		
1.1	Hartat detare, njohuri mbi (llojin, përmbajtjen e hartës, shkallën)	3.0	1.0
1.1.1	Leximi i hartave		
1.1.2	Hedhja e kursit		
1.1.3	Matja e distancës në hartë		
1.1.4	Hedhja e vendndodhjes së anijes në hartë		
1.2	Njohuri mbi:	6	2.0
1.2.1	radarët, parimi i punës, matja e distancës me radar, interference e radarit dhe shenjat false;		
1.2.2	sistemi i lundrimit me satelit: GPS, përcaktimi i pozicionit të anijes nëpërmjet sistemit GPS;		
1.2.3	busulla, leximi dhe përdorimi i busullës, gabimi i busullës;		
1.2.4	fenert dhe renditja e tyre, bovat, llojet dhe përdorimi i tyre.		
1.3	Planifikimi i lundrimit	0.5	-
2	Mashina dhe masat mbrojtëse	3	0.5
2.1	Pajisjet lëvizëse mekanike, ndarja		
2.1.1	Konceptet themelore të funksionimit, përgatitja për operim; vënia në punë dhe ndalimi		
2.1.2	Mënyrat e referimit; lubrifikimi dhe ftohja		
2.1.3	Instrumentet kontrolluese, përcaktimi i defektit dhe eliminimi i tij, bateritë, karburanti (masat paraprake përpara dërgesës)		
2.2	Aparaturat e luftës kundër zjarrit dhe praktika e luftës kundër zjarrit	1.0	0.5
2.3	Parandalimi i ndotjeve	1.5	-
2.3.1	Burimi i ndotjes		
2.3.2	Masat paraprake, monitorimi i punës dhe procedurat e parandalimit të ndotjes		
2.3.3	Metodat dhe manualët për parandalimin e ndotjes detare nga anijet		
3	Ligje dhe rregullore	2.5	
3.1	Njohja e legjislacionit kombëtar detar		-
3.1.1	Rregullore për lundrimin në porte, ngushtica, ujërat e brendshme dhe detin territorial		
3.1.2	Boat ID		

3.1.3	Autoriteti portual mbi anijet dhe ekuipazhi i varkës		
3.2	Mjetet e transportit detar	1.5	-
3.2.1	Anije, anije dhe jahte të llojeve të ndryshme, teknologjive dhe materialeve të ndërtimit		
3.2.2	Pajisjet e shpëtimit të jetës në det		
3.3	Cimat dhe përdorimi i tyre	-	1.5
3.4	Dhënia e ndihmës së parë	1.5	0.5
3.4.1	Mjetet e ndihmës së parë		
3.4.2	Burimet e dëmtimeve në anije		
3.4.3	Frymëmarrja artificiale		
3.4.4	Ndihma e parë në rast të hipotermisë, ngrirjes dhe temperaturave të larta atmosferike		
3.5	Meteorologjia në përgjithësi	1.5	-
3.5.1	Elementet meteorologjike – temperatura e ajrit, presioni atmosferik, lagështia		
3.5.2	Rrymat ajrore;		
3.5.3	Retë, reshjet, mjegulla, pamshëmëria		
3.5.4	Erërat në Adriatik dhe Jon, dallgët, Deti i Vdekur		
3.5.5	Raporte dhe njoftime, koha dhe kushtet e lundrimit		
4.1	Manovrimi i anijeve – termi, llojet e manovrimit dhe kuptimi	3.0	2.5
4.1.1	Njohuri për manovrimin e anijes		
4.1.2	Menaxhimi praktik i anijes në lundrim dhe ankorim		
4.1.3	Kushtet e manovrimit të jashtëm (era, valët, rrymat)		
4.2	Rregulla për shmangien e përplasjeve në det	0.5	0.5
4.2.1	Dritat e lundrimit, sinjalet e ditës		
4.3	Njohuri për procedurat e urgjencës	0.5	0.5
4.3.1	Sinjalet e rrezikut		
TOTALI		26	9.5

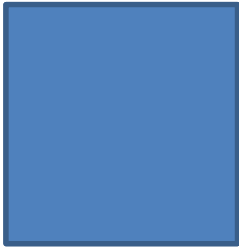
SHTOJCË 4
PROGRAMI I TRAJNIMIT PËR DËSHMITË E AFTËSISË KATEGORIA “D”

	FUSHA E TRAJNIMIT	ORËT	
		Trajnim teorik	Trajnim praktik
1	LUNDRIM		
1.1	Hartat detare, njohuri mbi (llojin, përmbajtjen e hartës, shkallën)	4.0	2.0
1.1.1	Leximi i hartave		
1.1.2	Hedhja e kursit		
1.1.3	Matja e distancës në hartë		
1.1.4	Hedhja e vendndodhjes së anijes në hartë		
1.2	Njohuri mbi:	6	3.0
1.2.1	radarët, parimi i punës, matja e distancës me radar, interference e radarit dhe shenjat false;		
1.2.2	sistemi i lundrimit me satelit: GPS, përcaktimi i pozicionit të anijes nëpërmjet sistemit GPS;		
1.2.3	busulla, leximi dhe përdorimi i busullës, gabimi i busullës;		
1.2.4	fenerët dhe renditja e tyre, bovat, llojet dhe përdorimi i tyre.		
1.3	Planifikimi i lundrimit	1.5	-
2.	Mashina dhe masat mbrojtëse	4	1.5
2.1	Pajisjet lëvizëse mekanike, ndarja		
2.1.1	Konceptet themelore të funksionimit, përgatitja për operim; vënia në punë dhe ndalimi		
2.1.2	Mënyrat e referimit; lubrifikimi dhe ftohja		
2.1.3	Instrumentet kontrolluese, përcaktimi i defektit dhe eliminimi i tij, bateritë, karburanti (masat paraprake përpara dërgesës)		
2.2	Aparaturat e luftës kundër zjarrit dhe praktika e luftës kundër zjarrit	2.0	1.0
2.3	Parandalimi i ndotjeve	3.5	-
2.3.1	Burimi i ndotjes		
2.3.2	Masat paraprake, monitorimi i punës dhe procedurat e parandalimit të ndotjes		
2.3.3	metodat dhe manualët për parandalimin e ndotjes detare nga anijet		
3	Ligje dhe rregullore	2.5	
3.1	Njohja e legjislacionit kombëtar detar		-
3.1.1	Rregullore për lundrimin në porte, ngushtica, ujërat e brendshme dhe detin territorial		
3.1.2	Boat ID		
3.1.3	Autoriteti portual mbi anijet dhe ekuipazhi i varkës		
3.2	Mjetet e transportit detar	2.5	-

3.2.1	Anije, anije dhe jahte të llojeve të ndryshme, teknologjive dhe materialeve të ndërtimit		
3.2.2	Pajisjet e shpëtimit të jetës në det		
3.3	Cimat dhe përdorimi i tyre	-	2.5
3.4	Dhënia e ndihmës së parë	3.5	0.5
3.4.1	Mjetet e ndihmës së parë		
3.4.2	Burimet e dëmtimeve në anije		
3.4.3	Frymëmarrja artificiale		
3.4.4	Ndihma e parë në rast të hipotermisë, ngrirjes dhe temperaturave të larta atmosferike		
3.5	Meteorologjia në përgjithësi	3.5	-
3.5.1	Elementet meteorologjike – temperatura e ajrit, presioni atmosferik, lagështia		
3.5.2	Rrymat ajrore		
3.5.3	Retë, reshjet, mjegulla, pamshmeria		
3.5.4	Erërat në Adriatik dhe Jon, dallgët, Deti i Vdekur		
3.5.5	Raporte dhe njoftime, koha dhe kushtet e lundrimit		
4.1	Manovrimi i anijeve – termi, llojet e manovrimit dhe kuptimi	3.0	2.5
4.1.1	Njohuri për manovrimin e anijes		
4.1.2.	Menaxhimi praktik i anijes në lundrim dhe ankorim		
4.1.3	Kushtet e manovrimit të jashtëm (era, valët, rrymat)		
4.2	Rregulla për shmangien e përplasjeve në det	1.5	0.5
4.2.1	Dritat e lundrimit, sinjalet e ditës		
4.3	Njohuri për procedurat e urgjencës	1.5	0.5
4.3.1	Sinjalet e rrezikut		
TOTALI		39	14

SHTOJCË 5
MODELI I DËSHMISË SË AFTËSISË

Dëshmia e aftësisë do të jetë biometrike ku, në anën ballore përmban të dhënat personale dhe mbrapa zonat e lundrimit sipas kategorive.

<p>REPUBLIKA E SHQIPËRISË MINISTRIA E INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË DREJTORIA E PËRGJITHSHME DETARE</p>	 	<p>REPUBLIC OF ALBANIA MINISTRY OF INFRASTRUCTURE AND ENERGY GENERAL MARITIME DIRECTORATE</p>
	<p>Emri/Name Anije 2. Mbiemri/Surname Turistike 3. Data dhe vendlindja 1.1.2000 <i>Place and DOB</i> Sarandë 4. Data e lëshimit 1.1.2020 <i>Date of issue</i> 5. Lëshuar nga DPD Durrës <i>Issued by</i></p>	
<p>NR. 0000000</p>	<p>Kategoria/ Category</p>	

KAT	Mbajtësi i kësaj dëshmie aftësie ka të drejtë të:
A	Të drejtojnë një mjet të vogël lundruar jo më shumë se 1 milje nga bregu
B	Të drejtojnë një mjet të vogël lundruar jo më shumë se 3 milje nga bregu
C	Të drejtojnë një mjet të vogël lundruar, anije peshkimi, anije me vela, jaht, anije për shërbime portuale jo më shumë se 6 milje nga bregu
D	Të drejtojnë një mjet të vogël lundruar për qëllime ekonomike, anije peshkimi, anije me vela, jaht, anije për shërbime portuale jo më shumë se 12 milje nga bregu
CAT	The holder of this certificate has competency to operate:
A	A boat in a distance less than 1 mile from coast
B	A boat in a distance less than 3 mile from coast
C	A fishing boat, a sailing boat, a yacht, port services boats in a distance less than 6 mile from coast
D	A fishing boat, a sailing boat, a yacht, for economic purpose, port services boats in a distance less than 12 mile from coast
<p>EMËR MBIEMËR _____ Firma Lëshuar në/at _____ Vula Datë/date _____</p>	